

کمبود سوخت برای نیروگاه ها

تامین سوخت نیروگاهی بهانه ای برای اعمال محدودیت های برقی

صنعت نیروگاهی کشور برای تامین برق پایدار به سوخت کافی نیاز دارد، امری که بر اساس داده های وزارت نفت با چالش جدی روبه رو شده است.

به گزارش گروه صنعت و تجارت گزارش خبر-انرژی، نهم مهرماه امسال «ساناز جعفرزاده» مدیرکل دفتر برنامه ریزی و بهره برداری تولید شرکت برق حرارتی درمصاحبه ای باخبرگزاری ایرنا گفت: چنانچه سوخت زمستانی نیروگاه ها به طور کامل تامین نشود، زمستانی سخت در پیش خواهد بود.

وی همان زمان ضمن مطلوب ارزیابی نکردن وضعیت سوخت نیروگاهی، افزود: امسال در همسجی با سال گذشته ۶ درصد گاز کمتری دریافت شده است و این مساله سبب شده مصرف گازوئیل ۱.۸ برابر سال گذشته شود. همچنین مصرف مازوت در نیروگاه ها نیز تقریباً ۲ برابر سال گذشته است.

وی ادامه داد: از سویی دیگر برای سوخت زمستان یک ملاحظه ای روی موجودی مخازن وجود دارد و تقریباً ۴۳ درصد مخازن خالی تر از سال گذشته است.

مدیرکل دفتر برنامه ریزی و بهره برداری تولید شرکت برق حرارتی افزود: سال گذشته در مجموع موجودی سوخت مخازن تقریباً به عدد ۸۸ درصد رسید، اما پیش بینی می شود تا پایان امسال این رقم به ۷۷ درصد برسد.

جعفرزاده خاطرنشان کرد: اکنون موجودی مخازن نفت و گاز ۴۴ درصد است و ضرورت دارد محدودیتی که در تخصیص گاز نیروگاهی در شرکت ملی گاز وجود دارد، رفع شود.

وی همچنین گفت: ضرورت دارد در این دو ماهی که تا آغاز اوج مصرف گاز در بخش خانگی باقی مانده، نهایت تخصیص گاز به نیروگاه ها اتفاق افتد تا شاهد کمترین استفاده از سوخت مایع تحویلی از سوی شرکت پالایش و پخش باشیم و این سوخت های جایگزین برای زمستان ذخیره شود.

مدیرکل دفتر برنامه ریزی و بهره برداری تولید شرکت برق حرارتی یادآور شد: اگر این موضوع اتفاق رخ ندهد و ما در این دو ماه مهر و آبان نتوانیم مصرف سوخت مایع به ویژه نفت گاز را در نیروگاه ها صفر کرده و تمرکز بر روی ذخیره سازی انجام نشود، به طور قطع زمستان سختی برای تولید پایدار برق نیروگاه ها خواهد بود.

اکنون و بر اساس اعلام وزارت نیرو، فصل سرد سال جاری در حالی آغاز شد که صنعت نیروگاهی کشور با وجود زیرساخت های مناسب برای تولید برق مورد نیاز این فصل، به واسطه محدودیت در تأمین سوخت با چالش های جدی در این حوزه رو به رو شده است؛ واقعیت غیرقابل انکاری که انتظار می رود در سایه صرفه جویی مشترکان بخش خانگی در مصرف گاز و برق و افزایش ظرفیت سوخت تحویلی در ماه های آینده بهبود یابد.

باتوجه به اینکه بیش از ۹۰ درصد برق تولیدی کشور از طریق نیروگاه های حرارتی تأمین می شود و سوخت اول و عمده این نیروگاه ها نیز گاز است، تأمین و تحویل انرژی گاز کافی چه در فصل گرم و چه در فصل سرد سال نقش مهمی در تولید برق کافی در کشور دارد.

همچنین اکثر نیروگاه های حرارتی کشور در شرایطی که انرژی گاز کافی برای تولید برق در اختیار نداشته باشند، از سوخت مایع به عنوان سوخت جایگزین استفاده می کنند که بدین منظور نیز از سال ها قبل تمهیدات لازم به منظور ذخیره سازی سوخت مایع کافی در مواقع ضروری توسط وزارت نیرو اندیشیده شده است.

به بیان دیگر و بر اساس عرف سال های گذشته در فصل گرم سال که میزان مصرف گاز طبیعی در بخش خانگی به شدت کاهش می یابد، نیروگاه های کشور از گاز به عنوان سوخت نیروگاهی استفاده می کنند و نسبت به ذخیره سازی سوخت مایع اقدام می کنند تا در فصل سرد سال که مصرف گاز در بخش خانگی اوج می گیرد، از سوخت مایع (۸۵ درصد گازوئیل و تنها ۱۵ درصد نفت کوره) به عنوان سوخت جایگزین نیروگاهی استفاده کنند.

با این وجود در سال جاری شمسی و بنا به دلایل متعدد که در ادامه مورد اشاره قرار می گیرد، روند عادی تأمین، ذخیره سازی و مصرف سوخت مورد نیاز نیروگاه ها اعم از انرژی گاز و سوخت مایع (نفت گاز و نفت کوره) با چالش هایی رو به رو شد که همه این عوامل در کنار یکدیگر باعث شده است صنعت برق کشور با وجود در اختیار داشتن زیرساخت های لازم برای تولید برق کافی در فصل سرد سال، سوخت کافی برای تولید حداکثری را نداشته باشد.

به عنوان نمونه و مستند به گزارش وزارت نفت، ذخایر نفت گاز شرکت پالایش و پخش در پایان دومین ماه فصل تابستان سال جاری نسبت به مدت مشابه در سال ۱۴۰۲ بیش از ۴۰ درصد کاهش داشته است.

افزون بر این در پنج ماه نخست سال جاری و برخلاف رویه جاری در سال های قبل، بخش عمده ای از تعمیرات پالایشگاه های گازی و نفتی کشور انجام نشد و این بدان معناست که تولید گاز و تحویل آن به نیروگاه ها در سه ماه نخست شروع به کار دولت چهاردهم نسبت به رویه معمول با چالش مواجه

شد.

با این تفاسیر با توجه به تحویل نفت گاز کمتر به صنعت نیروگاهی، ذخایر سوخت مایع این صنعت نیز در پایان فصل گرم سال نسبت به مدت مشابه سال قبل به میزان ۶۰ درصد کاهش یافت.

همچنین به دلیل کاهش معنی دار انرژی گاز تحویلی در فصل گرم، تولید برق مورد نیاز بخش‌های مختلف از محل سوخت مایع در این فصل در دستور کار قرار گرفت که در کنار رکوردشکنی‌های مکرر مصرف برق و فشار شدید به صنعت نیروگاهی در کاهش شدید ذخایر سوخت مایع نیروگاه‌ها موثر بود.

این موضوع از آن جهت مورد تأکید است که از سویی در فصل گرم سال جاری بیش از ۴۷ بار رکورد تقاضای مصرف برق کشور شکست و به عدد بی‌سابقه ۸۰ هزار مگاوات رسید و از سوی دیگر به دلیل ایجاد اشکال در تحویل گاز طبیعی کافی به نیروگاه، صنعت نیروگاهی ناگزیر به مصرف سوخت مایع با هدف تأمین برق پایدار شد.

با این تفاسیر صنعت برق کشور در حالی فصل سرد سال جاری را آغاز کرده است که با وجود در اختیار داشتن بیش از ۹۴ هزار مگاوات ظرفیت اسمی نیروگاهی و آمادگی کافی برای تولید برق تا سقف اوج بار فصل سرد سال گذشته (نزدیک ۴۵ هزار و ۵۰۰ مگاوات)، از یک سو ۶۰ درصد نسبت به مدت مشابه سال گذشته با کاهش ذخایر سوخت مایع رو به رو است و از سوی دیگر به دلیل سهم بیش از ۸۵ درصدی بخش خانگی در مصرف گاز طبیعی در فصل سرد برای تأمین گرمایش، عملاً امکان چندانی برای مصرف انرژی گاز در بخش نیروگاهی ندارد.

به این موارد باید کاهش شدید دما در هفته‌های پیش رو و بروندت هوا را نیز که از سویی به ایجاد اشکال در حمل و نقل جاده‌ای سوخت به مقصد نیروگاه‌ها و از سوی دیگر به افزایش مصرف گاز بخش خانگی منجر می‌شود و به صورت مستقیم بر امکان تأمین سوخت نیروگاهی مؤثر هستند، افزود.

بر اساس موارد ذکر شده، اعمال محدودیت‌های زمان‌بندی شده برق شاید راهکاری باشد در شرایط کنونی برای تأمین برق و گاز پایدار در فصل سرد را در اقصی نقاط کشور، اما این تدابیر نمی‌تواند به عنوان یک راه حل اثر بخش در دراز مدت برای مدیریت مصرف برق و انرژی کشور کارایی داشته باشد.

ناگفته پیداست همراهی مشتریان بخش خانگی و تجاری با صنعت برق و گاز و صرفه‌جویی این مشتریان نه تنها به افزایش امکان تأمین انرژی پایدار فصل سرد کمک خواهد کرد، بلکه سهم بخش صنعت و مولد را نیز که به درستی از آن به عنوان موتور محرک اقتصاد و اشتغال کشور یاد می‌شود، روشن و پویا نگاه خواهد داشت.